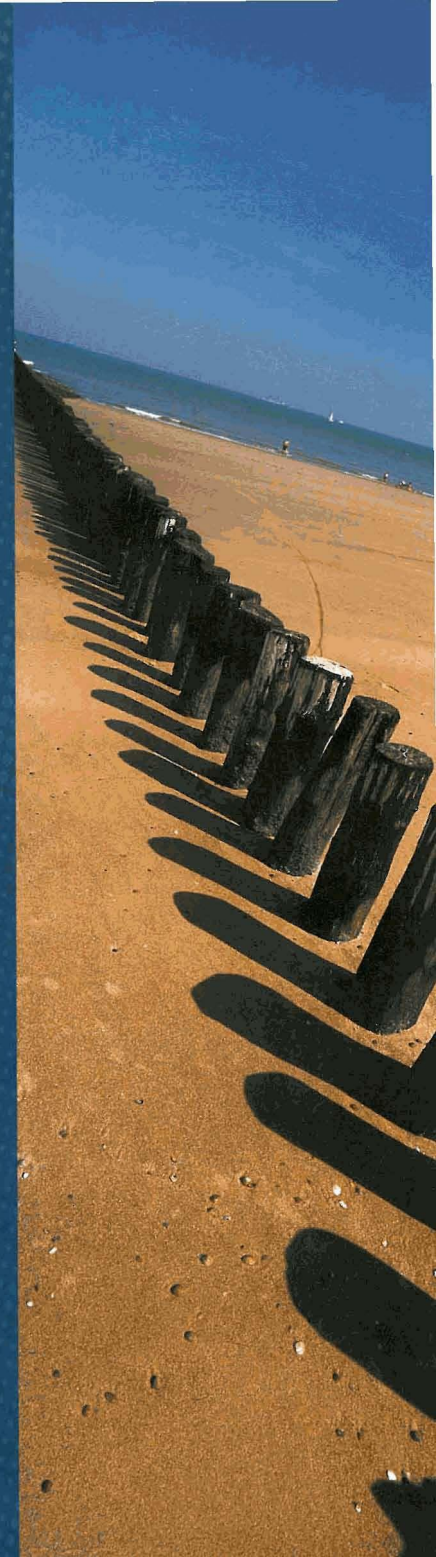
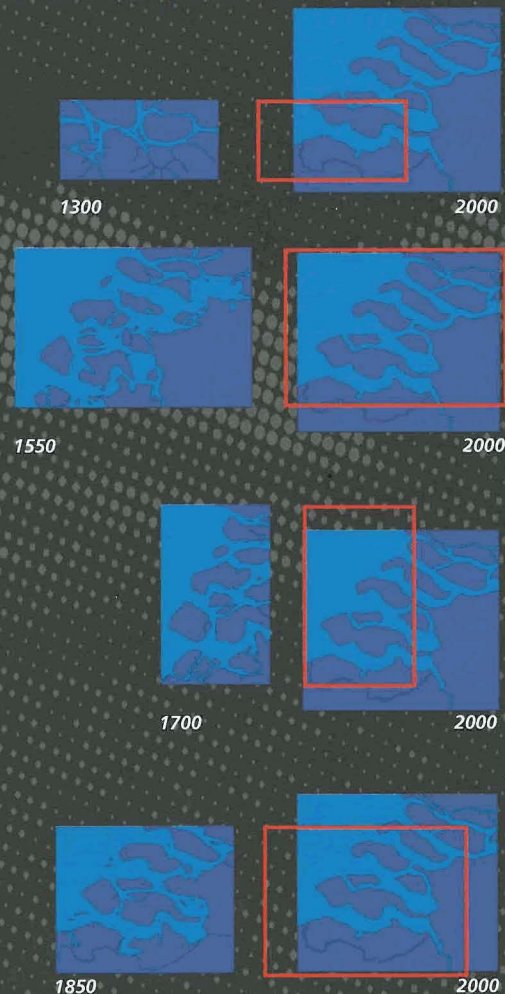

Integraal Kustzonebeheer West Zeeuwsch-Vlaanderen

Ontwikkeling van het dynamische kustlandschap van West Zeeuwsch-Vlaanderen

Integraal Kustzonebeheer West Zeeuwsch-Vlaanderen

Het landschap van West Zeeuwsch-Vlaanderen heeft zich gevormd in een eeuwenlange strijd met de zee. Karakteristiek is de structuur van de vroegere eilanden, afgebakend door de vele dijken en kreekrestanten. Het landschap is kleinschalig en open met vele kleine polders, beplante dijken en erven. De kust kent een relatief smalle en jonge duinzone, afgewisseld met een aantal waardevolle slikken en schorren. In de kustzone bevinden zich bovendien een aantal geïsoleerde natuurreservaten.

Kustverdediging

Toenemende recreatieve accommodatie

Geïsoleerd liggende natuurgebieden

De huidige dynamiek van de kustzone

De kustzone loopt vanaf Het Zwin, aan de Nederlands-Belgische grens, tot aan de Paulinaschor. Zij kan worden verdeeld in de Noordzeekust (vanaf Het Zwin tot Breskens) en de Westerschelde kust (van Breskens tot Paulinaschor). De beleving van beide delen is totaal verschillend. Bij de Noordzee is er sprake van een gebied met duinen, dijken, recreatie, natuurgebieden en landbouw. De Westerschelde kust kent uitsluitend dijken met daarachter voornamelijk landbouw. Een toeristisch intensieve kustzone versus een extensieve kustzone.

De kustlijn wordt bepaald door dijken en duinen. De van oorsprong lage duinenrij is door steeds verdergaande kustverdediging grotendeels omgezet in dijken. De meest recente ingreep heeft geresulteerd in een dijk op deltahoogte. Duinvorming door voortdurende zandverstuiving heeft er toe geleid dat grote delen van deze dijk kunnen worden beleefd als natuurlijke duin.

De stijgende zeespiegel in combinatie met het dalende land brengt met zich mee dat ook de Deltadijk in de toekomst niet zal kunnen volstaan. Meer ruimte voor kustverdediging is gewenst. Zo ook voor natuur en recreatie, zij vormen immers de motor van de West Zeeuwsch-Vlaamse economie. Voor een succesvolle transformatie van de kustzone is een integrale aanpak dan ook essentieel.

Ook het gebied direct achter de kustzone zal bij de integrale aanpak betrokken moeten worden. Historisch gezien maken zij onlosmakelijk onderdeel van elkaar uit. Hoewel de vele polders en voormalige eilanden nog duidelijk herkenbaar zijn, is ook hier sprake van een landschap dat grotendeels is bepaald door technische ingrepen. De op landbouw gerichte waterhuishouding en verkaveling heeft het landschapspatroon drastisch gewijzigd. Het water is ingesnoerd, terwijl het schaarse zoete water te snel wordt afgevoerd. Integrale aanpak kan leiden tot een nieuw kustlandschap met ruimte voor kustverdediging, waterbeheer, toerisme, recreatie, natuur en landschap.

Zeespiegelstijging en landdaling maakt ingrijpen noodzakelijk

Elke keer de dijken ophogen levert een ongewenst toekomstbeeld op

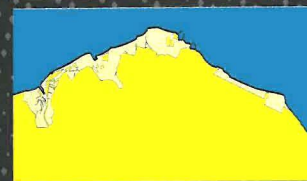
Liever verbreding van de kustzone, een dynamisch kustbeheer met een veerkrachtig duinlandschap

Indeling en verbreding

In plaats van steeds te proberen het natuurlijk systeem naar onze hand te zetten en de kustlijn gefixeerd te houden, is het verstandiger juist de dynamiek van de kust te benutten. Door meer ruimte te geven aan natuurlijke processen zoals erosie en sedimentatie kan de natuur voor ons het werk doen. Om het dynamische kustsysteem ruimte te bieden en zichtbaar te maken wordt de kustzone langs de Noordzee verbreed. De breedte van de huidige kustzone bedraagt nog geen honderd meter, in de toekomst zal deze zone één tot soms zelfs tweeëneenhalve kilometer breed zijn. Er wordt een gevarieerd duinlandschap ontwikkeld met ruimte voor natuur en landschap, waterberging, toerisme en recreatie. De brede zone wordt robuust en zal generaties lang garant staan voor voldoende kustverdediging. Ze zal een nieuwe relatie leggen tussen zeereep en achterland, waarbij duinen, binnenduinen, natte weilanden en kreekrestanten beeldbepalend zullen zijn. De structuur van de voormalige eilanden vormt de leidraad voor de nieuwe ordening. Aan de zeezijde en langs de Westerschelde wordt ruimte gecreëerd voor de schorren op de eilandscheidingen. Op het land wordt de eilandscheiding geaccentueerd, mede door het watersysteem de ruimte te bieden en uitwatering te laten plaatsvinden via de geulen rond bijvoorbeeld het voormalige eiland van Cadzand. Groene corridors vormen de verbinding tussen de badplaatsen en de in het binnenland gelegen dorpen. Langs de Westerschelde wordt de zeedijk geflankeerd door een continue natuurlijke kwelzone van inlagen en natte weilanden.

De twee gezichten van West Zeeuwsch-Vlaanderen: duinkust langs de Noordzee en kust van dijken en slikken langs de Westerschelde

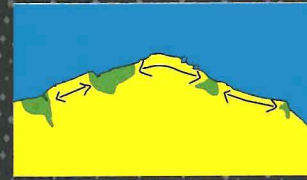
Centraal in de visie staat een verbreding van een smalle kustlijn naar een brede kustzone

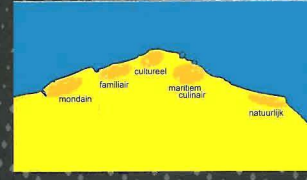
De inkepingen in de kust in relatie tot de historische structuur van de eilanden

Natuur en krekken. Ontwikkelingen van de afwatering met het water mee: herstel van de natuurlijke afwatering en het benutten van de krekken op de eilandscheidingen

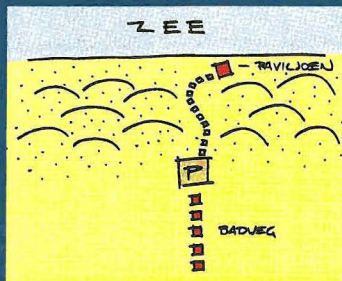
Ontwikkelen van geïsoleerd liggende natuurgebieden tot een aaneengesloten gebied

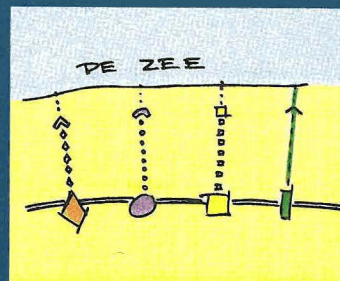
Onderscheid in drukke en rustige delen. Daarnaast een streven naar het aanspreken van diverse doelgroepen en verscheidenheid langs de kust: thematisering van de badplaatsen

Duinenkust met een nieuwe landinwaartse ontsluitingsroute. Slagensysteem, verbindingen naar de verblijfsconcentraties. Ontwikkeling van het tracée badweg - parkeervoorzieningen + onthaal strandovergang. Langzaamverkeersroute en busroute langs de kustlijn. Pierhopper verbindt badplaatsen over zee met elkaar

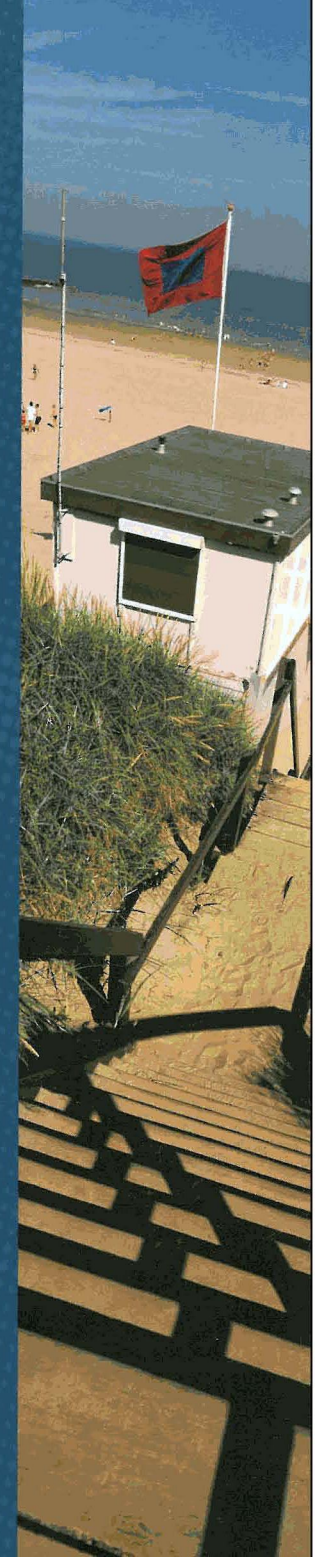
Hedendaagse badweg als herintroductie van de oude badwegen naar de zee

Gethematiseerd: ieder dorp z'n eigen badweg

Binnen de brede kustzone wordt de (dag)recreatieve druk gereguleerd door intensief en minder intensief gebruikte zones te creëren. Het spreekt voor zich dat een dergelijke transformatie een andere manier van omgaan met mobiliteit betekent. De huidige direct achter de duinen en dijken gelegen kustweg wordt verschoven naar het achterland. Vanaf deze weg zal de kust bereikbaar zijn via ontsluitingswegen die leiden naar zogenaamde parkeerkamers met voorzieningen. De automobiliteit wordt geconcentreerd in de badplaatsen en op de huidige kustweg wordt het autoverkeer zo veel mogelijk ontmoedigd. De programmatische invulling van de badplaatsen zelf wordt versterkt aan de hand van thema's, die logisch aansluiten bij de reeds aanwezige kenmerken. In de toekomst onderscheiden de badplaatsen zich van elkaar en worden ze complementair. De badplaatsen en parkeerkamers vormen de intensief gebruikte zones. Tussen deze zones bevinden zich de minder intensief gebruikte zones waar ruimte kan worden geboden voor natuurontwikkeling.

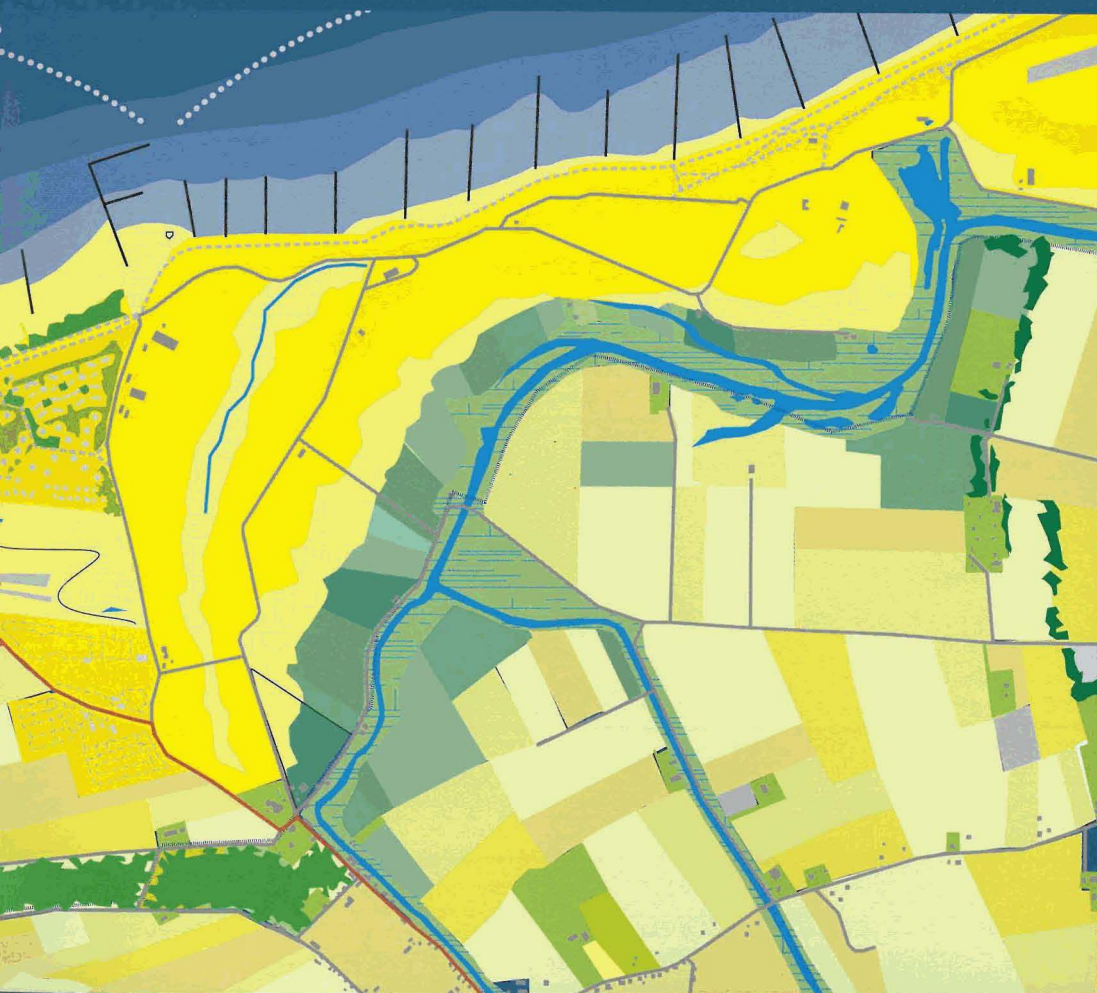
Impressies

Gemeenten, waterschap, natuurbeschermingsorganisatie en recreatieondernemers hebben elkaar gevonden, wat heeft geleid tot een breed gedragen plan. De ingrijpende transformatie van het kustlandschap wordt gezien als een impuls voor de landschappelijke ontwikkeling die bijdraagt tot de recreatieve attractiviteit van West Zeeuwsch-Vlaanderen. De wil om ook daadwerkelijk de opgave integraal aan te pakken heeft ertoe geleid dat de ingrijpende transformatie niet alleen op de agenda staat van provincie en Rijkswaterstaat, maar dat zij ook daadwerkelijk wordt omarmd. Daarbij is zij bovendien ook euregionaal ingebed. West Zeeuwsch-Vlaanderen presenteert zich nadrukkelijk als een regio waar een grootschalige transformatie van de kust de proeftuin wordt voor nieuwe opvattingen over water.

De kracht van het plan schuilt in de combinatie tussen zee en land en de problematiek van het water (zout, brakke en het zoet), welke is verbonden aan de ruimtelijke opgave voor zowel de kustzone als het direct daarachter gelegen gebied. Het creëren van ruimte voor kustverdediging, natuur en landschap, waterberging, toerisme en recreatie vraagt om een bundeling van vele disciplines, waaronder infrastructuur, landbouw en het omgaan met inlands water.

Plankaart deeltuitwerking

Voor de integrale aanpak van de West Zeeuwsch-Vlaamse kustzone is een proefgebied afgebakend. Dit gebied ligt tussen Groede en Nieuwvliet en is circa 2,5 kilometer lang en ruim 1 kilometer breed. De uitwerking van dit proefgebied zal als voorbeeld kunnen dienen voor de rest van de West Zeeuwsch-Vlaamse kust en mogelijk voor kustgebieden elders.

In het kustgebied Groede - Nieuwvliet gaat het concreet om:

- De ontwikkeling van een parkeerkamer (inclusief ontsluitingslus en strandovergang) in combinatie met nieuwe duingebieden. Naar verwachting zal dit in de periode 2003 - 2005 in uitvoering genomen kunnen worden, de voorbereidingen zijn reeds opgestart.
- De uitbouw van Camping Groede in combinatie met natuurontwikkeling langs de Zwartegatse Kreek. Recreatie, natuur en veiligheid gaan hier hand in hand. Dit project is op dit moment in voorbereiding en zal eind 2002 in uitvoering worden genomen.
- De ontwikkeling van een groene corridor tussen Groede, Groede-podium en Groede-Bad tot een voor de kust kenmerkende dag- en verblijfsaccommodatie.

Impressie van de West Zeeuwsch-Vlaamse kust

Colofon

OKRA landschapsarchitecten
Stieltjesstraat 76
3514 JD Utrecht
tel 030 273.42.49 · fax 030 273.51.28
mail info@okra.nl

Evert-Jan Roelofsen · Projectmanagement BVBA
Jan Tasselaan 18
B-2960 Sint Job in 't Goor
tel/fax +32 (0)3 636.32.58
mail evertjan.roelofsen@online.be

In opdracht van:

Gemeente Oostburg
Postbus 27
4500 AA Oostburg
tel 0117-45.70.00 · fax 0117-45.22.41
mail tmaenhout@oostburg.nl
Voor meer inlichtingen: Tiny Maenhout

	Duinen		Natte weilanden		Kwelders		Bebouwing		Bootroutte
	Weilanden		Bossen		Camping		Recreatie ontsluiting		Onthaalparking zoekgebied

Onder leiding van het projectteam:

Mevrouw Carien Bolijs-Hertzberger (voorzitter), Miranda de Lange (gemeente Sluis-Aardenburg), Jochem Bus (Gemeente Oostburg, Ruimtelijke Ordening), Frans Sanderse (Gemeente Oostburg, Ruimtelijke Ordening), Adrie Provoost (Waterschap Zeeuws-Vlaanderen) en Tiny Maenhout (Gemeente Oostburg, manager Toerisme en Recreatie)

Integraal Kustzonebeheer West Zeeuwsch-Vlaanderen maakt enerzijds deel uit van de Gebiedsgerichte Aanpak West Zeeuwsch-Vlaanderen, anderzijds is het een belangrijk onderdeel van het Interreg IIc-project S.A.I.L. (Geïntegreerd Beheer van de Kustzone van het Centrale Stedengebied van de NWMA). S.A.I.L. is een samenwerkingsproject tussen de Zeeuwse, de Belgische, de Noord Franse en de Zuidoost Engelse kust.

Het project wordt mede gefinancierd door de Europese Commissie, DG regio.

